

**KOMMUNEN NEIVES
GAMLA STADSDEL
(PROVINSEN CUNEO)**

HÖJD ÖVER HAVET
308 m

FOLKMÄNGD
2 930 invånare
(300 innanför murarna).

SKYDDSELGON
San Michele, den 29
september.

TURISTINFORMATION
Comune (kommunen),
tel. +39 0173 67004/67110.

VÄGBESKRIVNING

Med bil
från Turin riksväg 29 till
Veza, sedan länsvägen mot
Castagnito och Neive. Från
Cuneo SS 231 i riktning mot
Asti ända till korsningen vid
Baraccone di Castagnito, sedan
till höger i 6 km. Från Milano
eller Genua, motorväg A7 ända
till Tortona, sedan A21, avfart
"Asti est" och SS 231 i riktning
mot Alba, slutligen vägskalet
mot Castagnole Lanze.

Med tåg
sträckan Turin – Alba – Neive/
Asti – Alba, Neives tågstation.

AVSTÅND I KM

Cuneo 73, Turin 70, Asti 25,
Alba 12.

INTERNET

www.comunedineive.it
neive@reteunitaria.piemonte.it

En doft av vin

Platsens själ

Ortnamnet

Byn har fått sitt namn av en förnäm,
romersk familj, "la gens Naevia",
som hade platsen i besittning.

Vapenskölden

Föreställer ett rött tyg med ett
klöverbladskors i silver och mot-
svarande mindre kors vid sidorna.
Upp till på tyget avtecknar sig en
gulaktig tornförsedd ringmur
omgiven av grenar av ek och
lagerträd som symboliserar styrka
och ära. Dess utmärkande drag gör
att den troligen härstammar från
tiden för de första korstågen.

Historia

100 f. Kr: Neive var en
betydelsefull romerskt bosättning
som korsades av den romerska
vägen "via Aemilia Scauri" som
byggdes under 100-talet f. Kr.
av konsuln Emilio di Scauro.

100–300 e. Kr: det romerska
rikets utbredning över land-
områdena inträffade under denna
period. Därefter invaderades
Neive, liksom de övriga romerska
provinserna, av barbarerna.

På medeltiden, kring år 1000,
byggde man ett befäst slott på
den högsta kullen i syfte att
försvara sig mot saracenerna,
vilket i gamla skrifter omnämns
som "Oppidum Nevearum". På
ruinerna av ett gammalt
Dianatempel i Santa Maria del
Piano, på den vänstra stranden av
strömmen Tinella, uppstod den
första koloniseringen av några

benediktinermunkar från Abbazia
di S. Benigno Canadese.

Den första byggnaden bestod av
ett rum, s.k. "cella", som sedan
utvecklades till ett kollektivt
jordbruk, ("grancia") där upp till
100 munkar bodde.

Kvar finns fortfarande det
magnifika romanska tornet och
den närliggande sakristian.

1190: tillhörde Neive ett "Comune
Consortile" (kommunalt
konsortium) tillsammans med
Barbaresco, Trezzo, S. Sisto,
Neviglie och S. Maria del Piano.

1200–1700: från och med 1200-
talet och framåt låg städerna Alba
och Asti i strid om kommunen
Neive. Därefter föll Neive och Asti
under huset Viscontis herravälde
(1387–1512), sedan tillhörde man
kungen av Frankrike, den tysk-
romerska kejsaren Karl V och
slutligen Huset Savojev. Det
äldsta protokollet är daterat den
16 maj 1564 och finns i
kommunens arkiv.

1800: i samband med den franska
revolutionen blev Neive en del av
Napoleons kejsardöme och i ett
dokument från den 8 juli år 1800

kallades rådsförsamlingen för "kommun" och för borgmästaren och stadshuset användes de franska benämningarna "Maire" och "Mairie". Jurisdiktionen upphörde den 30 juni 1814 och Neive återlämnades till Savoien.

1834: invånarantalet översteg 3 000.

1865: den 15 maj invigdes tågstationen i Neive med genomfart

för det första tåget mot Alba. I och med detta påbörjades utvecklingen av stadsdelen Neive Borgonuovo.

1879: kommunförvaltningen köper spinneriets fastighet i syfte att bygga kontor och en lågstadieskola som fortfarande är i bruk.

Särprägel

Neive ligger mellan området Langa del Moscato och Monferratos kullar. De gamla husen i den lilla byn, varav några eleganta 1700-tals byggnader, är terrakottafärgade med röda tak. De återspeglar vinodlingarnas röda färg under höstarna, då Langhes mjuka kullar fylls av de värdefulla druvorna.

Människors minnen

"Från den platsen kunde man glida med blicken över Mangos bergskam, och bortom Neive och Castagnoles slättland kunde man se den gråblå dimman som steg upp från floden". Författaren Beppe Fenoglio beskriver i sin bok "Il partigiano Johnny" (1968) de kullar som utgör bakgrunden till den plats där partisanerna krigade och

Luigi Veronelli som i artikeln "L'aristocrazia delle acqueviti" (brännvinets aristokrati), publicerad i veckotidningen Epoca 1971, berättade om denne artist från Neive, om hans konst och destillering. Efter denna artikel blev hans hus och verkstad ett mål för besökare som, förutom destillaten, sökte upphovsmannen till de fantastiska etiketterna.

Levis konst har, precis som grappan, sitt ursprung i elden, askan och vinframställningens pressrester. "Den änglalike grappatillverkaren" – som Veronelli kallade honom – ägnade hela sin kreativitet åt grappan: förutom att tillverka den formgav han fler än 400 etiketter. Dessa målades för hand och delades in i grupper med detaljerad hänvisning till olika tidsperioder och teman, som serien "Le donne selvatiche".

Kuriosa

Neive kallas "la terra dei quattro vini" (de fyra vinernas trakt) och i byn finns en vinbutik och ett hotell med samma namn. Men vilka är då dessa fyra fantastiska DOC-viner? Framförallt Barbarescovinet som kommer från vinodlingarna sydväst om byn anses vara ett av de bästa vinerna från Langhe. Sedan har vi Dolcetto (Neive ligger inom Albas DOC-område) och Moscato d'Asti med sin oefterhärmliga doft

raksträckan vid Alba, Neive-Castagnole, där huvudpersonen gick vakt.

Kända personer

Romano Levi, "grappans poet". Han upptäcktes av den kände enologen

av blåregn och lindblom, och slutligen Barbera (också från Alba) med arom av björnbär och plommon.

Husen med de röda taken i den lilla antika byn

Precis som i "De osynliga städerna" av Italo Calvino har många platser i Italien förlorat den lantliga charm som porträtteras på de gamla vykorterna, där allt såg så mycket vackrare ut förr. Även i Neive finns det byggnader av cement, men det historiska centrata som omger den gamla tillflyktsorten finns lyckligtvis kvar att beskåda.

Slottet finns inte kvar men däremot den lilla byns medeltida stadsplan och husen med de röda taken som lutar sig tätt intill varandra. Från de högsta punkterna i den gamla stadsdelen har man en fantastisk utsikt över de omgivande vinodlingarna.

Eftersom det här är ett område med stora viner bör man inte missa ett besök på vingårdarna som ofta är gamla aristokratiska residens, som Conti di Castelborgo från 1700-talet vars vinkällare är fylld av tidstypisk utsmyckning och inredning. Det lilla slottets entré till den praktfulla trädgården, som ligger innanför den sydliga delen av muren, är ett storverk av den lokala arkitekten Giovanni Antonio Borgese (från 1751). Tre valv med dubbla kolonner finns kvar, samt en fantastisk grind i smidesjärn som är krönt med Castelborgos vapensköld. Av samme arkitekt finns kyrkan Arciconfraternita di San Michele som byggdes mellan 1759 och 1789 i barockstil med ett enda skepp och med en hög kupol centralt.

På kyrkporten finns egendomligt nog revolutionära symboler för mänskliga rättigheter inristade. Den äldsta byggnaden i byn är Casa Cotto som härstammar från början

av 1200-talet. Den var en borg som tillhörde en rik bankirfamilj. Tidigare fanns ett litet torn som nu har kapats. Byggnaden har vackra inntak och tidsenliga öppna spisar. Under restaureringen fann man tegel från romersk tid i entréportens valv. Från samma tidsperiod är det närbelägna Torre dell'Orologio (1224) som byggdes under kommunen Astis herravälde. I muren finns en romersk minnestavla som Caio Aelio har tillägnat sin hustru Valeria Terza. Ännu äldre är Torre del monastero (900-tal) i romansk stil med fyrkantig planritning och två våningsplan av spetsbågsfönster på var sida. Den fem våningar höga byggnaden är dekorerad med små valvbågar.

Det är allt som återstår av det gamla benediktinerklostret som kallades Santa Maria del Piano och som ligger på vägen mot Mango.

Klostret var en gång i tiden underordnat stiftet Abbazia di Fruttuaria di San Benigno Canadese. Bland Neives heliga byggnader sticker de två 1500-talskapellen tillägnade San Rocco och San Sebastiano ut.

La Cappella di San Rocco har en fyrkantig planritning med en portik och ett klocktorn. Det ligger precis utanför den sydliga delen av muren, framför det valv som tidigare utgjorde en av byns entréportar och som i dag förenar Casa Demaria (från 1500-talet) med Castello dei Castelborgo.

Kapellet restaurerades år 1783 av arkitekten Borgese men dess centrala delar är fortfarande original. En liten konstjuvel som räddats från förfall av sina nuvarande ägare är Casa Bongioanni som ritats av samme Borgesi (år 1750). Byggnaden är rik på freskomålningar, utsmyckningar och tidstypisk stuckdekor.

Den som vill se ett fint exempel på 1900-talskonst kan bege sig till den nya kyrkogården som ligger nära den gamla stadsdelen. Här finns Cappella Riccardi Candiani, i nygotisk stil från 1920 som är ett verk av skulptören Carlo Biscarra från Turin. Fasaden, som inspirerats av Duomo di Chivasso, är dekorerad i terrakotta i en elegant kombination av gotisk stil och jugendstil. Invändigt består kapellet av ett enda skepp och det är utsmyckad med freskomålningar av C. Ferro Milone. Här finns också familjen Conti di Castelborgos gravar.

Nöjen och smaker

LOKALA PRODUKTER

Barbarescovinet som fyller era glas med en granatröd färg och skiftningar i orange är inte den enda välsignade produkten från detta område. Neive lever inte enbart på vin, vilket i och för sig skulle räckra mer än väl med tanke på dess kvalitet och mängd. Man tillverkar också en berömd salami på lokala grisar. Den har en sötkattig smak och en doft av Barbaresco. Dessutom odlar man här läckra hasselnötter med kvalitetsbeteckningen "Nocciola Piemonte IGP", en typisk produkt för distriktet Langhe. Inom detta lilla begränsade område, på kullarna mellan Langhe och Monferrato, växer dessutom den dyrbara vita Alba-truffeln.

LOKALA RÄTTER

Den gastronomiska upplevelsen i Neive gränsar till det fullkomliga. På menyerna kan man välja mellan "bagna caoda" (grönsaksfondue), "tajarin al tartufo" (färsk pasta med truffel, parmesanost och smör), "carne cruda all'albese" (råbif med vitlök, citronsaft, olivolja och vit truffel), "coniglio al civet" (stekt, vinmarinerad kanin) "torta di nocciolle" (hasselnötstårta) och "zabaione al moscato" (äggoddy med muskatvin). För stora sällskap passar en "fritto misto alla piemontese" (friterade grönsaker och

kött). Det är en huvudrätt där allt serveras på en stor tallrik. För att väcka smaklökarna till liv rekommenderas en "fonduta" (fondue) med tunna skivor av vit truffel.

UTFLYKTSMÅL

Den bästa förströelsen här är att vandra mellan kullarna i vinets tecken: kommer ni ihåg filmen Sideways? Vi befinner oss i Langhe, i ett av världens mest kända vindströkt, närmare bestämt Barbaresco. Detta område gränsar till fyra centrum: förutom Neive och Barbaresco, även Treiso och Alba som båda är kända för den vita truffeln. Alba med sina medeltida torn lämpar sig som utgångspunkt för en hänförelsefärd mellan mjuka kullar, små byar och vinkällare. Vägen stiger upp till La Morra (513 m ö.h.) som har det vackraste panoramat i hela Bassa Langha och ett vackert medeltida centrum. Från La Morra fortsätter man längs backarna mellan vackra vinodlingar till Barolo (415 m ö.h.). Byn kännetecknas av slottet Falletis färdigantiga kontor (från 900-talet) som hyser regionens välförädda enoteca (vinbutik). Vi befinner oss i centrum för nebbiolodruvan, den druva som Barolo- och Barbarescovinerna görs på. Namnet på druvan "nebbiolo" (nebbia = dimma) är

synonymt med den tunna dimma som sveper in över landskapet på hösten vid tiden för druvskörden. Efter Barolo fortsätter man längs den mindre länsvägen, som alltid bjuder på vackra vyer av de omkringliggande kullarna, ända till Monforte (480 m ö.h.). Härifrån fortsätter man ner mot Dogliani (295 m ö.h.) som är känd för sin Dolcetto. Sedan går vägen uppåt igen, bland kullar omgivna av vinodlingar, till Serralunga (414 m ö.h.) där den ena högkvalitativa vinodlingen efter den andra avlöser varandra, en dröm för de mest passionerade entusiasterna av Baroloviner. Efter ett par kilometer når man Castiglione Falletto (350 m ö.h.), en gammal by, ihopkrupen på toppen av en kulle. Härifrån kan blicken svepa över landskapet kring Bassa Langha, som var så älskat av författaren Cesare Pavese: "En vinodling som växer på ryggen av en kulle tills den skär in i himlen, det är en välbekant syn...". Nu kommer vi till Grinzane Cavour som har ett känt regionalt enoteca som iordningställd i en kyrka. Den sista etappen av resan går i det heliga vinets tecken och tar oss till Barbaresco (271 m ö.h.). Nu befinner vi oss återigen i Neive, på de kullar som beskrivits av författaren Fenoglio och som i dag hyllas för sitt Moscatovin, vilket går

att avsmaka i regionens "enoteca" som inhyes i 1600-talsslottet i byn Mango (521 m ö.h.).

EVENEMANG

Festival med teater och musik, vid Auditorium San Giuseppe. Från januari till juni. För information: tel. +39 0173 67004.

La Primavera dei quattro Vini, i Borgonuovo under april månad. För information: tel. +39 0173 67004.

Festa Vendemmiale (skördfest), första veckan i september. Detta är huvudevenemanget för en s.k. "Città del Vino" (vinstad).

Convegno Prima della Vendemmia (möte innan druvskörden), första lördagen och söndagen i september.

Convegno Salute in Langa (om vin och hälsa), tredje lördagen i november.

SPORT- OCH FRITIDSAKTIVITETER

Omkring Neives kullar som är insvepta i vinodlingar slingrar sig märkta stigar i områdena för Dolcetto och Barbaresco. De går att följa till fots, med cykel eller till häst.

Inköp

KONSTHANTVERKARE

Romano Levi
Distilleria
Via XX Settembre.

Cantina d'Arte
di Cardino
Via De Revello, 15.

Amianto Fratelli Fabbri
Via Boglietto.

DIVERSE

La Bottega dei Quattro Vini
Piazza Italia,
tel. +39 0173 677014.
Lär känna områdets storslagna viner i familjen Conti di Castelborgos tidigare boning från 1700-talet.

Enoteca del Borgo
Via XX Settembre.

Aromatario
Piazza Negro.

La Cinciallegra
Piazza Cocito.

Restauranger

RESTAURANGER

La Contea
Piazza Cocito 8,
tel. +39 0173 67126.
På vilda örter från Langa och årstidens produkter tillagas rätter som "la minestra della nonna" (mormors soppa). Detta är restaurang Conteas filosofi. Vi erbjuder en piemontesisk meny i en antik, privatägd villa. Under sommaren serveras lunch i den rofyllda stenträdgården.

La Luna nel Pozzo
Piazza Italia 23,
tel. +39 0173 67098.

Cantina del Rondò
Loc. Fausoni 7,
tel. +39 0173 679808.

Il Camino
Via De Revello 33,
tel. +39 0173 677272.

Covo di Vino
Piazza Italia, 23.

La Bottega dei Quattro Vini
Piazza Italia,
tel. +39 0173 677014.

Trattoria dei Ferrovieri
Piazza Garibaldi
tel. +39 0173 67092.

Ristorante del Borgo
C.so R. Scagliola
tel. +39 0173 677524.

Inkvartering

HOTELL

Locanda La Contea
Piazza Cocito,
tel. +39 0173 67126,
www.la-contea.it.
Övernattning i vackra rum med atmosfär av det "gamla Piemonte" med möjlighet till halvpension i den angränsande restaurangen.

Hotel dei Quattro Vini
Via Fausoni 7,
tel. +39 0173 679874,
info@hoteldeiquattrovini.com

RUMSUTHYRNING

Antichi Poderi dei Gallina
Via Tanaro 45,
tel. +39 0173 67068.

Erika
Corso Giolitti 73,
tel. +39 0173 677171.

Aromatario
Piazza Negro,
tel. +39 0173 677206.

Al Gavel
Loc. Gavello,
tel. +39 0173 677306.

I Sori
Loc. Pastura 2,
tel. +39 0173 679840.

AGRITURISM

Fior di Pesco
Via Moniprandi 2
tel. +39 0173 67360.

Azienda Agricola Fratelli Toso
Via Longonia, 1
tel. +39 0173 677377.

Carlin Carlota
Via Borio 6,
Frazione Gavello,
tel. +39 0173 369051.

Azienda agricola Fattoria San Giuliano
Via Circonvallazione, 14
tel. +39 0173 67364.

BED & BREAKFAST

Palazzo Demaria
Via Demaria 19-21,
tel. +39 0173 677224,
338 3894110,
www.palazzodemaria.com

I Curtin
Via Tanaro 20,
tel. +39 0173 67351.

Pian della Fornace
Via del Molino 60,
tel. +39 0173 67593.

La Masseria
Loc. Cottà 20,
tel. +39 0173 677184.

Il Nido
Via Gallina 16,
tel. +39 0173 67564.

Casa Margot
Via Roma 9,
tel. +39 0172 67612.

PARKERING FÖR HUSBILAR

Vid sportcentrat i Capoluogo.